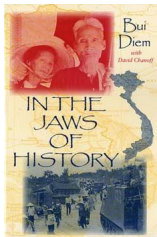

Chưa bao giờ phong trào viết hồi ký lại nở rộ như bây giờ, đặc biệt là những hồi ký viết về Việt Nam, và những biên cảnh liên quan đến nước Đệ Nhị Cộng Hòa.

Một viết hồi ký. Ta viết hồi ký, và Tây cũng viết hồi ký.

Một viết hồi ký, thì gặp những nhân vật liên quan trực tiếp hay gián tiếp thì viết làm sao để nhìn Đệ Nhị Cộng Hòa Việt Nam, và viết gì để anh em ông Ngô Đình Diệm, Ngô Đình Nhu, những các cựu Tổng thống Nixon, Johnson, cựu Bộ trưởng Kissinger, cựu Tổng lãnh Taylor, Westmoreland, Cựu Đại sứ Nolting, và đặc biệt nhất là cựu Đại sứ "đỏ" Cabot Lodge với câu nói : "The storm has many eyes".

Ta viết hồi ký, thì trình bày hết phải kể tên cuốn hồi ký bằng tiếng Tây : "Le dragon d'Annam". Cuốn hồi ký này có giá trị, vì tác giả đã viết trung thực về những biên cảnh, những sự việc xảy ra trong một giai đoạn lịch sử, không thiên kiến, không bè phái, không chệch lệch, không bóp méo sự thật, những những cuốn hồi ký của mấy ông phần lớn, phần lớn như : Đệ mẫu, Tôn Thất Đính, Nguyễn Cao Kỳ, Nguyễn Chánh Thi, Trần Văn Đôn. Hồi ký của mấy ông này toàn là những chuyện chệch lệch phần lớn. Riêng ông Đệ mẫu, thì chệch lệch lung tung, hết chệch lệch ông Ngô Đình Diệm, rồi chệch lệch Thiên Chúa Giáo. Có người thì có mặt, và lại có mặt ba trăm năm làng, làm sao ông Đệ mẫu có thể viết được cuốn hồi ký đao to búa lớn như cuốn : "Việt Nam Máu Lửa Quê Hương Tôi" ? Chắc có gì khó hiểu. Nếu ông không để cho người khác đâm chém, thì ai có quyền cấm ông thuê mướn du khách đâm chém đâm ông, Ai cấm nhóm người Quang viết hồi ký đó, để rồi cho ông đặt tên ? Ông đã từng là "Phó thủ tướng đặc trách văn hóa" chứ đâu phải... dân ngu khờ đến !!!

Những cuốn điếu huyệt, là cuốn hồi ký viết bằng tiếng Anh của cựu Đại sứ Bùi Diễm với tựa đề : "In the jaws of history", và đã dịch sang tiếng Việt là : "Gặp gỡ lịch sử".

Cuốn hồi ký này được trình làng cho tôi, và đã được tôi mời ông VIP xúm vào bàn đàm luận. Bàn đàm luận hăng hái nhất là ông VIP Nguyễn Mạnh Hùng. Ông Nguyễn Mạnh Hùng bàn rằng : "Ông Diệm là một người có biệt tài cá nhân, đã được lịch sử đặt vào một vị thế đặc biệt, để hành động và chèo lái những điều mà những người khác không có được. Ông làm việc một thời gian với những nhân vật lịch sử và văn hóa Việt Nam. Ngoài những nhìn xét sâu sắc về chính trị, ông Diệm còn đưa ra một số kết luận khi nhìn ngó về đất nước rút ra những bài học lịch sử. Ông

Diễm là người lý tưởng. Cuộc sách vở viết về một người văn trong sáng, bình thản, không có người đi u, với những lời khen, tiếng chê đả kích, chửi mắng. Đây là một trong những cuốn sách, nếu không muốn nói nó là cuốn sách tiếng Việt súc tích nhất, xuất sắc nhất trong số những hồi ký chính trị về cuộc chiến tranh Việt Nam".

Riêng ông ký giả Lô Răng, ngoài chuyên ca tụng ông Bùi Diễm, còn tỏ ra tôn kính ông Bùi Diễm đến bất ngờ, chẳng dám gọi là ông Bùi, chỉ không dám đả kích đến cái tên cúng cơm của ông ta, e rằng phạm thượng. Ông đã viết:

"- Ông Bùi thu hút lòng dân anh cả tôi.

- Tôi thường gặp ông Bùi đi với những người bạn lớn cả chúng tôi.

- Tôi nghĩ ông Bùi thu hút nhóm Quan Địch m".

Bùi đây là Bùi Diễm, con cả Bùi (tên Bùi k), cháu nội cả Bùi (tên Bùi Thúc), nghĩa là nhất gia tam Bùi.

Còn về cái tên Lô Răng mà suy ra, thì ông ký giả này phải là Tây lai. Tây lai thì mới dùng tiếng Việt ngây ngô như vậy chứ. Còn người Việt chính cũng không dùng tên họ mà gọi như vậy, mà luôn luôn dùng tên cúng cơm. Không ai gọi ông Dương Văn Minh là ông Dương, ông Nguyễn Văn Thiệu là ông Nguyễn, ông Cao Văn Viên là ông Cao bao giờ. Ngoài trừ một vài người nội địa, có thể giả đả bất, thì đôi khi để cho cái họ thay cho cái tên cúng cơm như trong Nam gọi ông Ngô Đình Diễm là Ngô Đình Thục, là C Ngô, và dân Bắc Kỳ gọi Hồ Chí Minh là "Hồ chít chít", là "c Hồ". Thôi thôi. Còn ông Bùi Diễm là cái thế gì mà không dám gọi cái tên cúng cơm của ông ta, mà chỉ dám gọi là "ông Bùi"? Sự phạm thượng chẳng? Có tăng bậc nể nh, thì cũng vậy thôi. Bắc thì quá, người ta buồn nôn.

Sau mấy chuyên bên trên đây, bây giờ xin bàn tới vấn đề chính yếu, đó là giá trị đích thực của hồi ký của ông Bùi Diễm.

Diễm đến bất ngờ trước hết là, tuy bàn về những sự việc của Việt Nam, đến với bài một người Việt Nam, nhưng lại viết bằng tiếng Anh. Diễm đến bất ngờ thứ hai là đến với bài ông Bùi Diễm, một chuyên viên đàm phán cuộc, tuôn chảy nào cũng có những mẩu.

Thôi cũng để đi, hồi ký của người Việt Nam mà lại viết bằng ngoại ngữ, thì càng le lói, có chi mà phải eo sèo. Với lại chỉ trừ ông của ông là viết cho Mỹ đến, nên ông viết bằng tiếng Anh, chứ người Việt làm sao để trình bày mà hiểu được những điều cao siêu của ông. Cũng may, về sau ông có dịch ra tiếng Việt, để cho người Việt đến, tuy bản dịch sang tiếng Việt có nhiều chỗ ông lấu cá, thêm bớt, chỉ không giữ nguyên bản tiếng Anh. Làm chính trị mà không lấu cá, thì nhà rã chén cho.

Ông Bùi Diễm Với Nhóm Caravelle

Ngày 20 tháng 4 năm 1960, một nhóm mười tám người trẻ tuổi là "thân hào nhân sĩ trí thức, đi tìm kiếm cho các gia đình tình thân đến nước", viết một "bản tuyên ngôn" lên án ông Ngô Đình Diễm không biết cách lãnh đạo đất nước, để đến nỗi:

"Dân nghèo thất nghiệp, cả hạt, tiền khan, lúa đầy nhưng không bán được, hàng đầy chợ không ai mua, dân chúng sống chán nản trong vòng nguy khốn, trái giam khám đến không

lúc nào đy ch t nh lúc này".

Ri m y ông ra "B n tuyên ngôn" chuy n đ t t i t ng Th ng Ngô Đình Di m nh ng th nh nguy n nh sau :

"Đem dân t c ra kh i vòng nguy kh n, tr t do cho đ i s ng ng i dân, gi i t a khám đ ng cho kh i ch t ch i, đ các giáo phái đ c t do ho t đ ng, gi i tán các đoàn th , phá h y nh ng khu trù m t h u hình vô d ng, b i cai tr tàn ác gi ng nh c ng s n khát máu đ c tài..."

Đ c "B n tuyên ngôn" Caravelle ng i ta th y gì, H u h t toàn là nh ng chuy n vu kh ng, đ t đi u, không t ng, l n l o.

M đ u, "B n tuyên ngôn" vi t :

"Chúng tôi, đ i di n m t nhóm thân hào, nhân sĩ, trí th c, đ i di n cho các gia đình ba mi n đ t n c..."

Các ông đã t x ng "đ i di n m t nhóm gia đình ba mi n c a đ t n c", mà trong nhóm có đ c bao nhiêu ng i là ng i mi n Trung, bao nhiêu ng i là mi n B c ??? B t l ng là ch đó.

Ri toàn bóp méo s th t. Ch a bao gi đ i s ng dân chúng i sung túc nh d i th i ông Ngô Đình Di m. Th mà "b n tuyên ngôn" vi t : "Tình th nguy ng p, dân t c nguy kh n".

Và ng i so n th o "B n tuyên ngôn" vu kh ng, đ t đi u này l i là ông Bùi Di m. M t ng i có t cách không bao gi đ t đi u, vu kh ng ng i khác, nh t là ng i đó l i là m t v nguyên th Qu c Gia, đ c c th gi i n vì.

Ông Bùi Di m v i cu c ph n lo n 1963

V Ph t giáo năm 1963, đ n nay đã rõ tr ng đen. R t nhi u nhân v t có ti ng tăm c a Hoa K , nhi u nhà báo có t m vóc và nhi u nhà vi t s danh ti ng đã lên ti ng, h qu quy t đó ch là m u k chính tr c a nh ng k mu n hãm h i anh em ông Di m. V ch tr n nh ng cái b n th u c a bi n c "Pháp n n" 1963, và nh ng m u sĩ c a chính quy n M h i đó ; tr c h t, ph i k đ n c t ng th ng Nixon, r i đ n c hoàng đ B o Đ i, r i nhi u nhà báo m n i ti ng nh : Allen Hammer v i cu n "A death in November", Marguerite Higgins v i cu n "Our Viet Nam nightmare", nh Anne Claire v i cu n "Lodge in Viet Nam", và nh ng tác ph m "The year of the Hare" c a giáo s Xavier inter, tác ph m "The Side of Camelot" c a Semuar M.Hersch.

Phái đoàn Liên Hi p Qu c t i Vi t Nam đi u tra cũng đã phúc trình rõ ràng là : "Không có đàn áp hay k th tôn giáo i Vi t Nam".

V i nh ng tài li u rành rành nh th , mà ông Bùi Di m v n c tình bóp méo l ch s , đ k t t i anh em ông Di m. Ông b o ông Di m là con ng i "astute" (có nghĩa là s c s o, tinh khôn, nh ng cũng có nghĩa là ranh mãnh, láu cá). Khi t ng thu t v Ph t giáo, lu n đi u c a ông y h t lu n đi u c a nh ng nhà báo M thiên c ng, và luôn luôn đ y ác c m v i "nhà Ngô".

V Ph t giáo 1963, rành rành là m t d ng đ ng c a nh ng k mu n hãm h i anh em ông Di m,

cả anh ng k m c m u, họ c toa r p v i c ng s n, c tình làm suy y u hàng ngũ Qu c Gia, đ đi đ n ch m t n c sau này. Ông Bùi Di m đã không c u n c thì t t h n là hãy cầm mi ng. Th mà nay ông l i đ cao cái chuy n làm m t n c đó, qu th c ông đã "can đ m" có th a.

Trong khi m i ng i Qu c Gia đ u lên án H Chí Minh, thì ông Bùi Di m đã ca t ng H Chí Minh nh sau:

"But I thought to myself nevertheless that this was a truly capable man, relaxed and unflappable, a consummate politician". (Tuy nhiên, tôi t nghĩ r ng ông này - H Chí Minh - qu th c là ng i có kh năng, bình th n, không gì có th làm cho b lúng túng, m t chính tr gia tài gi i tuy t v i).

Trong b n ti ng Anh (trang 88) ông Bùi Di m vi t là ông Ngô Đình Di m ch tin ng i trong gia đình. Đ c đo n này, ch c h n có nhi u ng i v ch ra cái sai trái cả ông. Nh ng ng i đ c ông Ngô Đình Di m tr ng đ ng lúc b y gi nh giáo s B u H i, ngo i tr ng Vũ Văn M u, giáo s Tôn Th t Thi n, các ông Nguy n Ng c th , Võ Văn H i, Đ Th ... và còn r t nhi u ng i khác đ c tr ng đ ng mà không thu c gia đình h Ngô. Có l vì th y b h quá, nên 13 năm sau, ông Bùi Di m đành ph i s a đ i trong b n ti ng Vi t nh sau :

"Ngoài nh ng ng i trong gia đình ông hay m t vài ng i thân c n v i ông, ông không tin và không c n t i ai".

S a sai đ y, nh ng ông Bùi Di m v n ngoan c . Ông Di m tr ng đ ng c t r m ng i không thu c gia đình ông đ gi nh ng ch c v quan tr ng, nh ng ông Bùi Di m nói là "m t vài ng i thân c n". Nói quá sai s th t nh th , hình nh đó không ph i là tác phong cả ng i thành th c, m t đ c tính c n thi t cả ng i c m bút.

Ch y t i hèn nhát

H i năm 1963, M ép bu c T ng Th ng Ngô Đình Di m ph i đ cho M đ quân vào Vi t Nam. Vì b o v ch quy n Qu c Gia, T ng Th ng Ngô Đình Di m đã không ch u và b M thuê m y t ng lãnh ph n lo n gi t ch t. Nhi u ng i đã ca ng i cái uy d ũng cả T ng Th ng Ngô Đình Di m, coi ch quy n Qu c Gia tr ng h n c m ng s ng.

Ít lâu sau cu c ch nh lý cả Nguy n Khánh, bác sĩ Phan Huy Quát gi ch c th t ng, và ông Bùi di m gi ch c B tr ng Ph Th t ng, t c là cánh tay m t cả cả bác sĩ Quát. M đòi đ a quân vào Vi t Nam. Th t ng Phan Huy Quát cũng nh B tr ng Ph Th t ng Bùi Di m đã ngoan ngoãn vâng l i M , r i sau l i ch y t i là "mi n c ng th a thu n" cho m đem quân vào Vi t Nam".

Th y trò ông hèn, thì c ch u hèn đi, có l còn đ c thông c m. Hèn vì không có cái uy d ũng cả t ng Th ng Ngô Đình Di m. Hèn vì không b o v ch quy n Qu c Gia, đ m c cho M l ũng đo n. Hèn vì coi tr ng cái mi ng đ nh chung - coi cái gh Th t ng và cái ch c B tr ng là ngon lành, nên đã không dám hé răng, r i sau còn mu i m t ch y t i là "mi n c ng th a thu n". Ai b t đ c các ông mi n c ng, n u không ph i là cái Mi ng Đ nh Chung quá béo b ngon lành ???

nh h ng cả ông Bùi Di m t i s ph n nhân dân Vi t Nam

Ngoài chuyện khoe khoang về thân thế và sự nghiệp của ông Bùi Diễm, ông còn nói xa nói gần rằng, cuộc đời hoạt động chính trị của ông có tính cách quy tụ đến những số phận nhân dân Việt Nam hiện nay. Mà số phận nhân dân Việt Nam, từ sau ngày 30-4-1975 là gì ? Thực là tù đầy, là tra tấn dã man, là đối kháng cực cực, là lệ thuộc thân tàn ma dại trong các nhà tù "cối tre", là bị hãm hiếp, bị vùi dập trên đáy biển của, là đưa ra các nước xung quanh làm than chết hàng có trong xã hội loài người. Đây, cái số phận nhân dân Việt Nam hiện nay là như thế đó. Nếu đích thực ông Bùi Diễm có ý khoe rằng cuộc đời hoạt động chính trị của ông có tính quy tụ đến những số phận nhân dân Việt Nam ; thì nhân dân Việt Nam phải xin cảm ơn ông như nhân dân Do Thái phải cảm ơn Hitler, như bà Ngô Đình Nhu phải thay mặt gia đình họ Ngô để cảm ơn tên đồ tể Cabot Lodge và nhóm tướng lĩnh phản loạn, như những thiêu thân bị hãm hiếp trên đường vượt biên phải cảm ơn bọn hải tặc Thái Lan.

Những điểm giống nhau và khác nhau giữa hai ông Địch

Giống nhau:

Cả ông Cabot Lodge và ông Bùi Diễm có những điểm giống nhau : Cả hai ông đều là nhà ngoại giao vào cuộc cuộc đời chính trị, cả hai ông đều có quyên thân, cả hai ông đều là mưu sĩ, tinh ranh, cả hai đều chống ông Diễm.

Khác nhau :

- Ông Cabot Lodge đã can đảm thú nhận là ông sai lầm khi chống trả ông Diễm.
- Ông Bùi Diễm chưa có một lỗi nào hối hận, hoặc tiếc thối ông Diễm, có lẽ vì ông nghĩ rằng ông không có hành động nào công khai hay trực tiếp trong cái chết của ông Diễm, mà ông chỉ ngầm ngầm, đằng đằng sau lưng mà giật dây.
- Ông Cabot Lodge hối hận vì thấy sự việc ông Diễm bị giật chết, là một điểm tại hối cho nước ông.
- Ông Bùi Diễm, thì hí hửng, vì thấy sự việc ông Diễm bị giật chết có lợi cho cá nhân ông. Nếu ông Diễm không bị giật chết, thì ông Diễm làm gì có cơ hội làm Bộ trưởng Ngoại Giao, rồi làm phó tá đặc biệt cho tướng Kỳ, để trách nhiệm họ và ngoại viện, làm Địch sự tại nước Hoa Kỳ, rồi làm Địch sự lưu động. Đi tị đâu là yên tĩnh tị đó. Quê nhà tang tóc, đằng bào đối kháng, chết choc, mất hết tất do, bị hành hạ không bằng sức vật, ông đâu có cần. Cho đến cuộc đời, ông vẫn ung dung nhàn hạ. Ông Bùi Diễm thật là Diễm Phúc.